

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

Література

1. Івашнюва С. Використання соціальних сервісів та соціальних мереж в освіті / С. Івашнюва // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. - 2012. - № 2. - С. 15-17.
2. Щербаков О. В. Соціальна мережа для підтримки навчального процесу у ВНЗ / О. В. Щербаков, Г. А. Щербина // Системи обробки інформації. Інформаційні технології в освіті і медицині. - 2012. - Вип. 8 (106). - С. 159-162.
3. Дюлічева Ю. Ю. Досвід використання соціальних мереж у коледжах та університетах США / Ю. Ю. Дюлічева // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. - 2012. - № 19 (254). - Ч. I. - С. 245-250.
4. Шульська Н.М., Матвійчук Н.М. Соціальні мережі як ефективне середовище викладацько-студентської комунікації в навчальному процесі. Інформаційні технології і засоби навчання, 2017, Том 58, № 2. С. 155-168.
5. Соціальні мережі в Інтернеті [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://forum.forua.org/index.php?topic=103.0>.

УДК 378.147:611.01

**НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА СТУДЕНТІВ - ВАЖЛИВИЙ
КОМПОНЕНТ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
КАФЕДРИ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ**

О.О. Тихонова, Я.А. Тарасенко**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава, Україна**

Навчально-дослідницький підхід в навчанні студентів з кожним роком набуває все більшого значення. Цьому питанню приділяється особлива увага у рамках проекту реформування вищої медичної освіти. Навчально-дослідна робота студентів (НДРС) є одним з основних способів розвитку аналітичного і творчого мислення. Анатомія людини - одна з основних доклінічних дисциплін, що створюють базу для подальшої медичної освіти. Анатомі працюють в тісному контакті з гістологами, фізіологами, біохіміками та іншими фахівцями, тому дослідник - анатом повинен володіти різними сучасними методами наукового пошуку. Все це дозволяє викладачам кафедри анатомії людини виховувати у студентів вже з самого початку їх навчання у вузі творче ставлення до свого предмету, пробуджувати у них інтерес, спостережливість, дослідницький підхід. Студент - це не тільки об'єкт навчання, він співучасник навчального процесу і наукового пошуку. Залучати студентів до дослідницького підходу в вивченні предмета, надати їм можливість проявити ініціативу, вміння творчо мислити, узагальнювати - це все і є завданням НДРС.

Однією з форм НДРС на кафедрі анатомії є аналіз індивідуальних відмінностей в будові кісток, м'язів, внутрішніх органів, судин і нервів в процесі вивчення на заняттях і самостійного препарування. Студенти виявляють особливості форми, будови органів, їх кровопостачання і іннервації,

проводять порівняння з даними літератури, намагаються пояснити появу відмінностей, пов'язати їх з впливом функції і факторів зовнішнього середовища, обґрунтувати значення виявлених особливостей у клініці. Результати препарування оформляються у вигляді протоколу, який захищається на практичному занятті в групі за участю викладача.

Іншою формою НДРС є залучення студентів до роботи з науковою літературою, що оформляється у вигляді рефератів і презентацій. При підготовці реферату студенти набувають навичок пошуку необхідних відомостей, в тому числі, в системі Інтернет, роботи з бібліографією. Змістовні реферати демонструються на стендах кафедри по НДРС, а цікаві презентації демонструються не тільки на практичних заняттях, але і на засіданнях студентського наукового гуртка кафедри. У робочих програмах дисципліни відповідно до нових вимог одним з розділів є тематика навчально-дослідницької роботи та рефератів. Даний розділ складений з урахуванням профілю факультету. Для студентів медичного факультету рекомендуються наступні теми: «Варіанти та аномалії розвитку м'язів», «Варіанти та аномалії розвитку органів дихальної системи», «Варіанти та аномалії розвитку органів сечової системи», «Варіанти та аномалії розвитку органів жіночої статеві системи», «Варіанти та аномалії розвитку органів чоловічої статеві системи», «Варіанти та аномалії розвитку органів імунної та ендокринної системи», «Аномалії розвитку артеріальних судин», «Аномалії розвитку венозних судин», «Морфо-функціональні особливості кровопостачання екзокринних та ендокринних залоз», «Шляхи відтоку лімфи від органів грудної порожнини», та ін. Для студентів педіатричного факультету пропонуються наступні теми НДРС і рефератів: «Вікова анатомія серця», «Вікова анатомія артеріальних судин», «Розвиток судин в пренатальному періоді онтогенезу людини», «Розвиток черепа і його аномалії», «Вікові особливості будови і топографії серця», «Шляхи відтоку лімфи від органів черевної порожнини» та інші. Для студентів стоматологічного факультету пропонуються наступні теми НДРС і рефератів: «Варіанти та аномалії розвитку черепа», «Статеві та індивідуальні особливості черепа», «Морфо-функціональні закономірності будови слизової оболонки різних органів травного каналу», «Морфо-функціональні особливості кровопостачання органів травної системи» та ін.

До НДРС також належить освоєння студентами анатомічних методик дослідження, в тому числі, препарування. Студенти не тільки препарують, вони виготовляють кісткові препарати, опановують методику корозії, ін'єкцією судин, використовують метод мікропрепарування нервів (за В.П. Воробйовим).

Студентам пропонується кілька тем на вибір, за якими вони готують мультимедійні тематичні презентації на 5 - 7 хвилин. Підготовлена презентація представляється потім на одному з практичних занять. Реферат, результати НДРС, оформляються в друкованому та електронному вигляді і здаються викладачеві. Обов'язково складаються план і список літератури, наводяться ілюстрації. Презентації, представлені студентами, оцінюються в балах,

результати додаються до навчального рейтингу студента. На кафедральних нарадах обговорюється та затверджується організація НДРС на кафедрі, створений стенд НДРС, на якому представлений список рекомендованих тем для виконання, зразок оформлення протоколу із препарування, список літератури, демонструються кращі реферати студентів. Анатомічні препарати, виготовлені руками студентів, зберігаються в музеї кафедри і демонструються на практичних заняттях. Презентації, підготовлені студентами, доповнюють матеріал практичних занять і викликають чималу зацікавленість студентської спільноти.

Роботу в студентському науковому гуртку (СНГ) можна віднести до активних методів навчання студентів, що розвивають здатність творчого застосування знань, підвищення мотивації до навчання, реалізації якості освіти, розвитку здатності до аналізу, систематизації та узагальнення наукових знань.

Робота гуртка СНТ може бути різноплановою як за формою, так і за змістом. Традиційна діяльність гуртка передбачає проведення засідань, присвячених різній тематиці, а також включають теоретичні повідомлення. При студентському науковому гуртку кафедри анатомії людини працює секція препарування. Значні результати можна отримати в ході науково-дослідної роботи студентів. В умовах розвитку системи менеджменту якості необхідно залучати більшу кількість студентів до роботи в гуртку, що дозволить підвищити мотивацію і поліпшити якість підготовки. Практикуються спільні засідання гуртка при кафедрі анатомії людини з кружками кафедр загальної і дитячої хірургії, дитячих інфекційних хвороб, нервових хвороб, кафедрою дитячої стоматології, терапевтичної стоматології. Студенти виявляють інтерес до тематичних засідань: «Анатомічні помилки в практиці лікаря», «Череп в мистецтві», «Аномалії зубів» та ін. Робота в СНТ сприяє створенню особистості, вмінню застосовувати нові знання, формуванню практичних навичок.

Таким чином, навчально-дослідницька робота студентів є важливим компонентом навчального процесу у медичних навчальних закладах, а саме на кафедрі анатомії людини та сприяє розвитку творчого ставлення до навчальних дисциплін, кращому засвоєнню навчального матеріалу, систематизації та узагальненню отриманих знань.

УДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

А.П. Левицький, А.П. Лапінська, Н.В. Хоренжий

Одним із пріоритетних напрямів державної політики у сфері освіти в Україні першої чверті ХХІ ст., визначених Національною доктриною розвитку освіти, є постійне підвищення її якості, оновлення змісту й організаційних форм. В умовах реалізації нових освітніх стандартів відбувається перехід від знанієвої парадигми до компетентнісного підходу, в рамках якого основним

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Забезпечення ефективності самостійної роботи студентів на кафедрі Товарознавства та митної справи Я.Г. Верхівкер, О.І. Данилова, Л.О. Крупицька	362
Методика використання скандинавської ходьби під час самостійних занять фізичним вихованням Н.Г. Лаговська, Л.М. Цапенко	363
Використання сучасних технологій навчання у фізичному вихованні в умовах інформатизації освіти Р.С. Яготін, Б.І. Струк	366
Мотивація до самостійних занять фізичним вихованням студентів спеціальної медичної групи Т.В. Волкова, В.В. Гончарук	367
Курс Технічної фізики харчових продуктів в Болонському університеті О.Є. Сергєєва	370
Мобільність та інтернаціоналізація у вищих навчальних закладах Європейського Союзу С.Н. Федосов	371
Компетентісна модель економічної культури студентів технічних факультетів А.В. Вітюк, О.В. Ніколюк, О.Б. Мартинова	372
Про особливості проведення он-лайн тестування під час навчального процесу Ю.С. Федченко, Є.В. Черевко	375
Самостійна робота студентів - шлях до підвищення якості знань А.В. Лупол	377
Морфологічні та семантичні особливості українських і російських конструкцій з прийменником <i>по</i> О.І. Южакова	380
Міжпредметні зв'язки як засіб піднесення ефективності навчальної діяльності студентів Г.І. Віват	382
Визнання компетентностей, здобутих неформальним та/або інформальним шляхом в системі формальної освіти Н.М. Сас	384
Соціальні мережі як інструмент забезпечення якості самостійної роботи здобувачів вищої та післядипломної освіти О.М. Касьянова, О.В. Квасник	387
Навчально-дослідницька робота студентів - важливий компонент навчального процесу кафедри Анатомії людини О.О. Тихонова, Я.А. Тарасенко	390
Удосконалення самостійної роботи студентів А.П. Левицький, А.П. Лапінська, Н.В. Хоренжий	392
Посилення самостійної роботи в курсі «Технологія консервної галузі» Я.Г. Верхівкер, Т.І. Нікітчина, О.М. Мирошніченко	393